

možemo i zlo pa i činimo mnogo zla; a kad činimo dobro, onda se na to slobodnom svojom voljom odlučujemo. A ta samoodluka podaje našim djelima nutarnju vrijednost, mi si čeličimo značaj, zaslužujemo poštovanje od drugih, stičemo pred Bogom zaslugu, dušu punimo zadovoljstvom i postajemo Bogu slični.

Vlastitom samoodlukom, vlastitim radom i svojom snagom razvijamo svoje savršenstvo. I to je dobro i dar Božji. Naš je posao u tom pogledu težak. Valja nam se mučiti, valja nam se mnogo česa odreći, valja nam mnogo gorku pretrpjeti. A to sačinjava našu veličinu, odaje naše junaštvo, rodi pobjedom i slavom. I kad ne bi bilo na svijetu ovakovih poteškoća, napasti i kušnja, ne bi bilo ni jakosti, ni junaštva, ni pobjede, ni nagrade, ni slave. I kad se kukavno uklanjamo ovim žrtvama, te ih priuštamo drugima, koji su veći junaci od nas, to vidimo, da su drugi za to veći postali, a mi da smo ostali na istoj nizini kao prije.

Ovo su plodovi reda naravnoga, koji proizviru iz svijeta kakav jest. A kad se duhom vinemo u red nadnaravni, onda vidimo, da iz svijeta kakav jest proizvire slava Božja. I ovaj svijet sa svim svojim nedostacima pjeva slavu svojem Stvoritelju. Dapače pjeva mu tako divne slavospjeve, kakove samo ovaj i ovakav svijet može da pjeva. Zlo na ovom svijetu nije zato, da očajamo, nego je naša zadaća, da umom nastojimo upoznati, da se sve to zlo na ovom svijetu ne samo ne protivi Božjoj dobroti i svetosti, nego da im odgovara; a voljom da priznamo, da je ovaj i ovakav red na svijetu dobroćinstvo Božje, za koje valja da Bogu zahvaljujemo, i na našu korist upotrebimo.

U ovoj knjižici, kako se već iz ovoga prikaza vidi, nalaze se misli duboke, kakove se rijetko kada čuju i koje su skroz oprečne običajnim mislima i nazorima ogromne većine nas smrtnika. Za to sam i nazvao ovu knjižicu izvanrednom, te ju osobito preporučujem na razmišljanje u ovo ratno vrijeme, u koje nam se čini, da zlo prevladuje.

Dr. P a z m a n.

Lehmkuhl Augustinus S. I.: *Quaestiones praeceptuae morales novo iuri canonico adaptatae, quas pro appendice theologiae moralis breviter collegit...* u 16 str. 96. Friburgi Brisg. 1918. apud B. Herder. Cijena K 1.60.

I P. Aug. Lehmkuhl, sada već pokojni, osjetio je potrebu i dužnost, da svojemu djelu »Theologia moralis« u dva debela sveska priredi dopunjak. On je tu potrebu osjetio i prije, nego li je ugledao svijetlo novi kodex. Svaku promjenu pribilježio si je učeni pisac i sakupio u posebnu knjižicu, koja se zove »Appendix. theol. moralis«. Sada je i ove najnovije promjene veoma pomno i potpuno sakupio u ovu svoju zbirku i porredao prema gradi u knjizi svojoj, navedavši u tekstu kanon novoga prava crkvenoga, a in margine stranu i broj svoje knjige. Tko imade Lehmkuhlovu »Theologia moralis«, taj treba i ovu knjižicu. Ova je knjižica posljednje djelo ovog učenjaka. Preporučujem.

Dr. P a z m a n.

Bilz Jakob dr.: *Die Ehe im Lichte der katholischen Glaubenslehre.* 8° str. IV + 52. Freiburg 1918. Herdersche Verlagshandlung. Cijena: broš. M 1.—.

Kako smo spomenuli u br. 1. ove »B. S.« na str. 89., društvo »Das erzbischöfliche Missionsinstitut im Freiburg in Br.« kao crkvena centrala za priređivanje pučkih misija protegnula je svoj rad i na književno polje. Odlučilo je izdavati brošure bogoslovsko-pastoralnog sadržaja i osnovalo biblioteku pod naslovom »Hirt und Herde«. Evo sada je izašla i 2. sveska te biblioteke pod gornjim naslovom od prof. Bilza. On je imao prilike pred Marijinom kongregacijom svećenika nadbiskupije Freiburške držati niz predavanja o ženidbi i obitelji, pa je ta svoja predavanja objelodanio u ovoj knjižici i time pružio dušobrižnom